

<https://doi.org/10.53656/bel-2026-1s-8>

ЗА ГРАНИЦИТЕ НА СЛОВООБРАЗУВАНЕТО

Доц. д-р Цветанка Аврамова

*Софийски университет „Св. Климент Охридски“,
Факултет по славянски филологии – София (България)*

Резюме. Статията е посветена на един фундаментален въпрос в дериватологията – въпроса за производността (разбирана като изводимост на една дума от друга на формално равнище) и мотивацията (разбирана като семантична обусловеност на дадена дума от друга) на производните/мотивираните думи. Въз основа на общоприети дефиниции на понятията производност и мотивация на синхронно равнище се разглеждат някои спорни въпроси, свързани с т. нар. „взаимна мотивация“, „разцепване на формалната и семантичната мотивация“, границите между деривация и адаптация. От решаването на тези въпроси зависи определянето на точния инвентар от единици на словообразователната система – производните/мотивираните думи – и на нейните граници.

Ключови думи: деривация; мотивация; адаптация; дериватология; синхронно словообразуване

Определянето на границите на словообразуването на синхронно равнище е тясно свързано с дефинирането на самото понятие словообразуване, както и на понятията производност и мотивация. Терминът словообразуване в славянските езици е двузначен. От една страна, с него се назовават механизмите за създаване на нови думи в даден език, словообразователните средства, структурата на производните/мотивираните думи и т.н., а от друга – науката, която ги изучава. За да бъде избегната тази двузначност, за обозначаване на словообразуването като наука се използва също така терминът дериватология. Дериватологията, като дял на езикознанието, изучаващ производните/мотивираните думи, е тясно свързана преди всичко с морфологията, по-специално с морфематиката, и с лексикологията, които също изучават производните думи (наред с непроизводните, немотивираните), но от различна гледна точка. Следователно да се определят границите на словообразуването, означава да се установи кои думи би следвало да се характеризират като производни, мотивирани и кои – не.

На пръв поглед, това са въпроси, които сякаш отдавна са намерили отговор в лингвистиката. Повдигането им отново днес, четвърт век от началото на новото хилядолетие, обаче не е случайно.

Обект на дериватологията са производните, мотивираните думи. Отношенията на производност и мотивация¹ са изследвани сравнително добре в сла-вистиката, но все още има въпроси, които не са намерили общоприето приемливо решение – и то въпроси, засягащи фундамента на словообразуването (във всичките му значения).

Дефиниции на понятията производност и мотивация

На първо място се прави разлика между производност на синхронно и на диахронно равнище. В синхронния анализ производността се установява въз основа на формално-семантичното съотнасяне между две (или повече) еднокоренни думи, свободно функциониращи в езика в определен етап от неговото развитие (Dokulil, 1962, p. 11; Waszakowa, 1988; Grzegorzczkova et al., 1998, p. 361; Zemskaya, 2011, p. 6)². В диахронен план производността означава да се установи генезисът на дадена дума, да се определи нейната действителна деривационна история.

Известно е, че резултатите от диахронния и синхронния анализ невинаги съвпадат и дори понякога съществено се различават (Zemskaya, 2011, pp. 7–8). Ето защо производността бива отнасяна от някои автори (Ulukhanov, 1992) само към диахронното словообразуване, като в много синхронни изследвания се употребява единствено терминът мотивация (Ulukhanov, 1977; Shvedova, 1980; Horecký et. al., 1989; Furdík, 2004 и др.).

Други изследователи разграничават производността от мотивацията и на синхронно равнище, т.е. отнасят производността и към диахронията, и към синхронията. Така например, авторът на ономасиологичната теория М. Докулил разглежда производността и мотивацията на синхронно равнище като две страни на едно и също отношение: в първия случай става дума за това на коя друга дума (други думи) се основава дадена дума, а във втория – чрез коя друга дума (други думи) тя се обяснява. Посоката на производност и посоката на мотивация винаги съвпадат. Както производността, така и мотивацията се отнасят до двете страни на думата – формалната и семантичната; въпреки това, когато се говори за производност, се има предвид, на първо, място формата, а когато се говори за мотивация – значението (Petr, 1986, pp. 208 – 209; Dokulil, 1996, p. 80; Rusínová, 2017).

В най-новите академични граматики на чешкия език се забелязва отклонение от цитираните дефиниции на производност и мотивация: отношението на производност се свързва (само) с формалния аспект, а мотивацията – (само) със семантичния, срв. напр.: „Vztah formy odvozeného slova k formě slova základového nazýváme vztahem fundace; vztah významu odvozeného slova

k významu slova základového nazýváme vztahem motivace“³ (Štícha, 2013, p. 91; вж. също Štícha, 2018, p. 121). Направено е уточнение и по отношение на понятието мотивация: „Slovotvorná motivace ve speciálních (avšak ne zcela výjimečných) případech nemusí tedy být slovotvorným procesem identickým s formálním slovotvorným procesem fundace“ (Štícha, 2018, p. 121)⁴. Авторите отбелязват, че в това отношение граматиката се отличава от концепцията на М. Докулил⁵. За съжаление обаче, в цитираната граматика не се привеждат примери, които да онагледят какво точно се има предвид.

В славянската дериватология съществуват и други дефиниции на производността и мотивацията, съответно на производната и мотивираната дума, но въпреки някои нюанси във формулировките, във всички изследвания (с посочените малки изключения – Štícha, 2013 и Štícha, 2018) се приема, че и производната, и мотивираната дума се извеждат както по форма, така и по значение от друга дума (други думи), свободно функциониращи в дадения език в определен етап от неговото развитие. Обикновено в изследванията или се предпочита един от двата термина (производност или мотивация), или терминът производност, съотв. производна дума (дериват в широк смисъл) се използва, когато се представя формалната страна на деривационния процес, а когато се описва семантиката, се предпочита терминът мотивация, съотв. мотивирана дума, или двата термина се употребяват паралелно, като синоними на синхронно равнище.

Принципите (правилата) за установяване на посоките на производност и мотивация на синхронно равнище са добре описани в научната литература. Въпреки това в конкретния анализ има отклонения от тези правила. Ще се спра накратко на няколко спорни схващания, срещащи се в немалко научни трудове.

Спорни схващания за мотивация и производност

Първото схващане, будещо сериозни възражения, се отнася до т. нар. „взаимна мотивация“, предполагаща взаимна семантична изводимост между две лексеми, при които не е възможно да се определи посоката на производност въз основа на формални критерии. За типични случаи на взаимна мотивация (макар че този термин не се употребява от всички автори) се приемат например двойките лексеми на *-изъм* и *-ист*, срв. слш. *šovinizmus* ↔ *šovinstva* (Furdík, 2004, p. 27), но явлението не се изчерпва само с тях (Petr, 1986, p. 209 и др.).

По-рядко се употребява и определението „взаимна производност“, напр. в първото издание на *Gramatyka współczesnego języka polskiego* съществителни като *frizjer – frizjerstwo, chałupnik – chałupnictwo* се разглеждат като „wzajemnie pochodne“ (взаимно производни, деривирани), като значенията им се представят с кръгови дефиниции, срв. *frizjer* ‘ten, kto zajmuje się frizjerstwem’,

frizjerstwo ‘praca, zavód frizjera’. Подобна „кръговост“ би трябвало да се избягва както на семантично, така и на формално равнище. Съществуват критерии, според които може да се определи посоката на мотивация и производност; неслучайно във второто издание на цитираната граматика съществителните *frizjerstwo* и *chalupnictwo* вече са определени като производни и мотивирани от *frizjer*; *chalupnik* (Grzegorzczukowa et al., 1998, p. 363, 386).

Второто спорно схващане е за т. нар. „разцепване на формалната и семантичната мотивация“ („разщепление формальной и семантической мотивации“) – определение на О.П. Ермакова (Ermakova, 1972a, p. 68; Ermakova, 1972b, p. 102⁶); по-рядко разминаването между формалната и семантичната съотнесеност се свързва с производността („расхождение отношений формальной и смысловой производности“) (Zemskaya, 2011, pp. 71 – 75). Става дума за това, че дадени деривати формално биват извеждани от една дума, но значението им се обяснява с помощта на друга енокоренна дума, нещо повече – на дума от друг лексикограматичен клас (част на речта)! Тъй като този въпрос е разгледан по-подробно на друго място (Avramova, 2024), тук само ще посоча, че допускането на възможност за разминаване между формалната и семантичната мотивация (производност) е в противоречие със съществуващите дефиниции на производната, мотивираната дума като дума, която по форма и значение се съотнася с една и съща дума. Всяко изключение от това правило би размило критериите за установяване на производност и мотивация между енокоренните думи, би довело до определянето на производността/мотивацията като съотнасяне не между две (или повече) енокоренни думи (лексеми), свободно функциониращи в езика, а между дума и корен.

Третият спорен момент се отнася до словообразователната интерпретация на заетите думи с т.нар. прозрачна словообразователна структура, т.е. такива, които се съотнасят формално и семантично с други свободно функциониращи (също заети) лексикални единици в приемащия ги език и при които въз основа на определени критерии е възможно да се отделят условно словообразователна основа (основи) и формант, и да се включат в словообразователно гнездо. Дали такива единици трябва да бъдат причислени към производните, мотивираните думи, както е прието в много синхронни словообразователни изследвания (Tilkov et al., 1983; Petr, 1986; Horecký et. al., 1989; Dokulil, 1996; Grzegorzczukowa et al., 1998; Waszakowa, 2005 и др.)?

В много случаи заетите думи навлизат в езика реципиент не изолирано, а заедно с други думи, с които са в мотивационни отношения, поради което е трудно да се определи кога е налице същински словообразователен процес и кога става въпрос за адаптиране на чуждата формация към домашната словообразователна система. Поради това изследователите или приписват статут на производни/мотивирани думи на подобни заети единици (напр. Waszakowa, 1992, Ševčíková, 2024 и др.), или ги разглеждат като проява на словообразова-

телна адаптация (Marinova, 2008; Ološtiak, 2021). Словообразователната адаптация, наричана също трансдеривация⁷, обаче в много случаи не е достатъчно ясно разграничена от деривацията⁸ (вж. напр. Ološtiak, 2021). Някои автори се опитват да намерят критерии за подобно разграничаване.

Така например, въз основа на критерии, валидни за установяването на посоката на производност при двойките глагол – безсуфиксално съществително за действие при домашната лексика (напр. удължаване/запазване на дължината на префикса (срв. *uvést* > *úvod*, *úřad* > *úřadovat*) или създаване/липса на глагол от противоположния вид (срв. *skočit* : *skákat* > *skok*, *uvést*: *uvádět* > *úvod*; *sůl* > *solit* > *osolit*, *útok* > *útočit* > *zaučočit* и др.) М. Шевчикова причислява и заети съществителни като *klik*, *risk*, *upload* към девербалните образувания, производни от глаголите *klikat* : *kliknout*, *riskovat* : *risknout*, *uploadovat* : *uploadnout*, докато съществителните *protest*, *exploze*, *test* приема за произвеждащи по отношение на глаголите *protestovat*, *explodovat*, *testovat* (Ševčíková, 2024, pp. 358 – 359).

Още в началото на своето изследване авторката заявява, че към лексемите с чужди корени пристъпва в хармония с актуалния подход към т.нар. чуждо словообразуване като към интегрална част от словообразователната система на чешкия език (Ševčíková, 2024, p. 353).

Като част от словообразователната система на полския език разглежда заетите думи с прозрачна словообразователна структура и Кр. Вашакова. Авторката все пак посочва, че при заетите думи се срещат специфични морфонологични редувания, които не са характерни за домашната лексика (вж. по-подробно Waszakowa, 1988). Поради тази причина изследователката смята, че тези думи съставят специфична словообразователна подсистема (Waszakowa, 1992).

От една страна, в научната литература се изтъква, че произходът на думите не трябва да се взема предвид в синхронните словообразователни изследвания; от друга обаче, самият факт, че заетите думи се изследват отделно, като при това се посочват редица специфики в сравнение с домашните производни думи, показва, че и на синхронно равнище могат да се открият показатели за чуждостта на тези единици (не само нетипични редувания, но и нетипични групи фонем, срв. бълг. *ъпلود*, *ъплюдна*, чеш. *upload*, *uploadovat*).

Достатъчна ли е в такъв случай формално-семантичната съотносимост на дадена заета дума с друга (също заета) / други (също заети) думи, за да ѝ бъде приписан статут на производна/мотивирана дума в заемащия език? Не се ли размиват по този начин границите на словообразуването? Докъде се простира адаптацията и къде започва деривацията? Смятам, че на синхронно равнище също би трябвало да се има предвид фактът на заемане на дадена дума – особено когато това е станало пред нашите очи, т.е. отнася се за новозаета лексика. В много случаи по-скоро би трябвало да се предполага не деривация, а адаптация на заетата дума в съответния славянски език, напр. бълг. *кликвам*,

чеш. *klikat* на английския глагол *click*, бълг. *ъплоудвам*, чеш. *uploadovat* на английския глагол *upload*.

Трудностите, на които се натъкват изследователите при определянето на посоката на производност/мотивация при новозаетата лексика (вж. напр. Martincová et al., 2005), не са случайни именно защото обикновено става дума за деривация, осъществена в езика източник според действащите в него словообразователни правила. Ето защо смятам, че *към производните/мотивираните думи от чужд произход би трябвало да се причисляват само тези, които могат да бъдат обяснени (и които не са в противоречие) със законите на домашната словообразователна система*. В противен случай има опасност за производна/мотивирана да бъде обявена всяка дума, която съдържа общ корен с друга дума (други думи) и следователно има някаква формална и семантична връзка с тази дума (тези думи), т.е. да се излезе извън границите на словообразователните отношения производност и мотивация – така, както те са дефинирани в научната литература.

Заключение

Разгледаните спорни случаи засягат същността на явлениято мотивация и производност. Повдигнатите въпроси изискват ясно и непротиворечиво решение, от което зависи определянето на точния инвентар от единици на словообразователната система (производните/мотивираните думи) и на нейните граници в славянските езици.

Благодарности

Докладът е представен на XVII международен конгрес на славистите в Париж, 2025 г., с подкрепата на Проект SUMMIT – 3.3 №: BG-RRP-2.004-0008 на Софийския университет „Св. Климент Охридски“.

БЕЛЕЖКИ

1. Става въпрос за словообразователната мотивация.
2. Поради ограничения в обема на изследването тук не е възможно да бъдат посочени всички публикации по темата.
3. „Съотнасянето между формата на производната дума и формата на изходната дума наричаме производност; съотнасянето между значението на производната дума и значението на изходната наричаме мотивация.“ (Преводът тук и навсякъде мой, Ц.А.)
4. „Словообразователната мотивация в специални случаи (но не изцяло по изключение) не е задължително да бъде словообразователен процес, идентичен с формалния словообразователен процес производност.“

5. М. Докулил използва термините производност и мотивация само като названия на понятия, в които се отразява различен поглед на едно и също отношение.
6. Авторката го формулира във връзка с изследването на формалната и семантичната изводимост на наречията от типа *по-писателски*, които по форма и значение може да бъдат съотнесени както с прилагателни (в случая: *писателский*), така и със съществителни (*писател*), но по значение – само със съществителните.
7. Термин на Ю. Фурдик.
8. Деривацията се разбира в широк смисъл – образуване на производни думи.

ЛИТЕРАТУРА

- Аврамова, Цв. (2024). Словообразователна и семантична структура на абстрактните съществителни с формант -(e)ств(o)//-stv(i)/-(c)tv(i) в българския и чешкия език (дискусионни въпроси). In: I. Bozděchová et al. (Eds.). *Česká slovotvorná koncepce v kontextu slovanské jazykovědy* (pp. 201 – 212). Academia.
- Ермакова, О. П. (1972a). О некоторых закономерностях в расщеплении структурной и семантической мотивации производного слова. In: А. Н. Тихонов (Ред.). *Актуальные проблемы русского словообразования* (pp. 68 – 72). СГУ им. А. Навои.
- Ермакова, О. П. (1972b). Выступление О. П. Ермаковой. In: А. Н. Тихонов (Ред.). *Актуальные проблемы русского словообразования* (pp. 102 – 106). СГУ им. А. Навои.
- Земская, Е. А. (2011). *Современный русский язык. Словообразование*. Учебное пособие. (3-ье изд.). Наука.
- Маринова, Е. В. (2008). *Иноязычные слова в русской речи конца XX – начала XXI в.: проблемы освоения и функционирования*. Элпис.
- Тилков, Д. et al. (Ред.). (1983). *Грамматика на съвременния български книжовен език. Т. 2. Морфология*. Издателство на БАН.
- Улуханов, И. С. (1977). *Словообразователна семантика в руском языке*. Наука.
- Улуханов, И. С. (1992). Мотивация и производность (о возможностях синхронно – диахронического описания языка). *Вопросы языкознания*, (2), 5 – 20.
- Шведова, Н. Ю. (Ред.) (1980). *Русская грамматика, I*. Наука.
- Dokulil, M. (1962). *Tvoření slov v češtině. I. Teorie odvozování slov*. Academia.
- Furdík, J. (2004). *Slovenská slovotvorba (Teória, opis, cvičenia)*. Náuka.

- Grzegorzczkova, R. et al. (Eds.). (1984). *Gramatyka współczesnego języka polskiego. Morfologia*. PWN.
- Grzegorzczkova, R. et al. (Eds.). (1998). *Gramatyka współczesnego języka polskiego. Morfologia*. (2nd ed.). PWN.
- Horecký, J. et al. (1989). *Dynamika slovnej zásoby súčasnej slovenčiny*. Veda.
- Martincová, O. et al. (2005). *Neologizmy v dnešní češtině. Ústav pro jazyk český*.
- Ološtiak, M. (Ed.). (2021). *Kapitoly zo slovotvornej adaptácie prevzatých slov v slovenčine*. Prešovská univerzita v Prešove.
- Petr, J. (Red.) (1986). *Mluvnice češtiny. I. Fonetika. Fonologie. Morfonologie a morfémiika. Tvoření slov*. Academia.
- Rusínová, Z. (2017). Slovotvorná motivace. In: P. Karlík, M. Nekula, & J. Pleskalová. (Eds.), *CzechEncy – Nový encyklopedický slovník češtiny*. [https://www.czechency.org/slovník/SLOVOTVORNÁ MOTIVACE](https://www.czechency.org/slovník/SLOVOTVORNÁ_MOTIVACE) (poslední přístup: 15. 10. 2025).
- Ševčíková, M. (2024). Slovesa s cizími kořeny ve slovotvorném systému češtiny. In: I. Bozděchová et al. (Eds.). *Česká slovotvorná koncepce v kontextu slovanské jazykovědy* (pp. 353 – 362). Academia.
- Štícha, F. (2013). *Akademická gramatika spisovné češtiny*. Academia.
- Štícha, F. (Ed.). (2018). *Velká akademická gramatika spisovné češtiny I. Morfologie: Druhy slov / Tvoření slov*. Část 1, 2. Academia.
- Waszakowa, K. (1988). Słowotwórstwo rzeczowników obcych – synchroniczne znamiona obcości derywatów sufiksalnych. *Polonica, XIII*, 131 – 140.
- Waszakowa, K. (1992). Zapożyczenia jako przedmiot badań słowotwórstwa synchronicznego. In: B. Galster et al. (Eds.) *Z polskich studiów slawistycznych, VIII, Językoznawstwo. Prace na XI Międzynarodowy kongres slawistów w Bratysławie 1993* (pp. 255 – 261). Energeia.
- Waszakowa, K. (2005). *Przejawy internacjonalizacji w słowotwórstwie współczesnej polszczyzny*. WUW.

Acknowledgements and Funding

The paper was presented at the XVIIIth International Congress of Slavists in Paris, 2025, with the support of the SUMMIT Project – 3.3 №: BG-RRP-2.004-0008 of Sofia University “St. Kliment Ohridski”.

REFERENCES

- Avramova, Ts. (2024). Slovoobrazovatelna i semantichna struktura na abstraktnite sashtestvitelni s formant -(e)stv(o)//-stv(i)/-(c)tv(i) v balgarskiya i cheshkiya ezik. In: I. Bozděchová et al. (Eds.). *Česká*

- slovotvorná koncepcie v kontextu slovanske jazykovědy* (pp. 201 – 212). Academia.
- Dokulil, M. (1962). *Tvoření slov v češtině. I. Teorie odvozování slov*. Academia.
- Ermakova, O. P. (1972a). O nekotorych zakonomernostyah v passhtepnenii strukturnoi i semanticheskoi motivacii proizvodnogo slova. In: A. N. Tikhonov (Red.). *Aktual'nye problemy russkogo slovoobrazovaniya* (pp. 68 – 72). SGU im. A. Navoi.
- Ermakova, O. P. (1972b). Vystuplenie O. P. Ermakovoy. In: A. N. Tikhonov (Red.). *Aktual'nye problemy russkogo slovoobrazovaniya* (pp. 102 – 106). SGU im. A. Navoi.
- Furdík, J. (2004). *Slovenská slovotvorba (Teória, opis, cvičenia)*. Náuka.
- Grzegorzczkova, R. et al. (Eds.). (1984). *Gramatyka współczesnego języka polskiego. Morfologia*. PWN.
- Grzegorzczkova, R. et al. (Eds.). (1998). *Gramatyka współczesnego języka polskiego. Morfologia*. (2nd ed.). PWN.
- Horecký, J. et. al. (1989). *Dynamika slovnej zásoby súčasnej slovenčiny*. Veda.
- Marinova, E. V. (2008). *Inoyazychnye slova v russkoi rechi konca XX – nachala XXI v.: problem osvoeniya i funkcionirovaniya*. Elpis.
- Martincová, O. et al. (2005). *Neologizmy v dnešní češtině*. Ústav pro jazyk český.
- Ološtiak, M. (Ed.). (2021). *Kapitoly zo slovotvornej adaptácie prevzatých slov v slovenčine*. Prešovská univerzita v Prešove.
- Petr, J. (red.) (1986). *Mluvnice češtiny. I. Fonetika. Fonologie. Morfonologie a morfemika. Tvoření slov*. Academia.
- Rusínová, Z. (2017). Slovtvorná motivace. In: P. Karlík, M. Nekula, & J. Pleskalová. (Eds.), *CzechEncy – Nový encyklopedický slovník češtiny*. [https://www.czechency.org/slovník/SLOVOTVORNÁ MOTIVACE](https://www.czechency.org/slovník/SLOVOTVORNÁ_MOTIVACE) (poslední přístup: 15. 10. 2025).
- Ševčíková, M. (2024). Slovesa s cizími kořeny ve slovotvorném systému češtiny. In: I. Bozděchová et al. (Eds.). *Česká slovotvorná koncepcie v kontextu slovanské jazykovědy* (pp. 353 – 362). Academia.
- Štícha, F. (2013). *Akademická gramatika spisovné češtiny*. Academia.
- Štícha, F. (Ed.). (2018). *Velká akademická gramatika spisovné češtiny 1. Morfologie: Druhy slov / Tvoření slov. Část 1, 2*. Academia.
- Shvedova, N. Yu. (Ed.) (1980). *Russkaya grammatika. Tom I*. Nauka.
- Tilkov et al. (Eds.) (1983). *Gramatika na savremenniya balgarski knizhoven ezik. T. 2. Morfologia*. Izdatelstvo na BAN.
- Ulukhanov, I. S. (1977). *Slovoobrazovatel'naya semantika v russkom yazyke*. Nauka.

- Ulukhanov, I. S. (1992). Motivatsiya i proizvodnost' (o vozmozhnostyah sinhronno-diakhronicheskogo opisaniya yazyka). *Voprosy yazykoznanija*, (2), 5 – 20.
- Waszakowa, K. (1988). Słowotwórstwo rzeczowników obcych – synchroniczne znamiona obcości derywatów sufiksalnych. *Polonica*, XIII, 131 – 140.
- Waszakowa, K. (1992). Zapożyczenia jako przedmiot badań słowotwórstwa synchronicznego. In: B. Galster et al. (Eds.) *Z polskich studiów slawistycznych, VIII, Językoznawstwo. Prace na XI Międzynarodowy kongres slawistów w Bratysławie 1993* (pp. 255 – 261). Energieia.
- Waszakowa, K. (2005). *Przejawy internacjonalizacji w słowotwórstwie współczesnej polszczyzny*. WUW.
- Zemskaya, E. A. (2011). *Sovremennyy russkiy yazyk. Slovoobrazovanie. Uchebnoe posobie*. (3rd ed.) Nauka.

ON THE LIMITS OF WORD-FORMATION

Abstract. The paper is dedicated to a fundamental issue in derivatology – the issue of productivity (understood as the derivability of one word from another at a formal level) and motivation (understood as the semantic conditioning of a given word by another) of derived/motivated words. Based on generally accepted definitions of the concepts of derivation and motivation at a synchronous level, some controversial issues related to the so-called “mutual motivation”, “splitting of formal and semantic motivation”, and the boundaries between derivation and adaptation are considered. The determination of the exact inventory of units of the word-formation system – derived/motivated words – and its boundaries depends on the resolution of these issues.

Keywords: derivation; motivation; adaptation; derivatology; synchronous word-formation

✉ **Dr. Tsvetanka Avramova, Assoc. Prof.**

ORCID iD: 0000-0001-8084-258X

Sofia University “St. Kliment Ohridski”

Faculty of Slavic Studies

Sofia, Bulgaria

E-mail: avramova.cv@slav.uni-sofia.bg